

Hnízdění ledňáčka říčního (*Alcedo atthis*) v CHKO Český kras a blízkém okolí v roce 2019

Kingfisher (*Alcedo atthis*) nesting in the Bohemian Karst Protected Landscape Area and its surroundings in 2019

Jaroslav Veselý¹, Alena Hadravová²

Abstract

Locations at the Berounka River, and especially its larger tributaries, such as the Radotínský, Svinařský and Loděnický streams (sometimes called "Kačák"), and at the Suchomastský Stream, one of the tributaries of the Litavka River, are the recurrent nesting sites of one of our most colourful birds – kingfisher (Alcedo atthis). In 2019, a long-term project started, focused on mapping of nesting possibilities and monitoring of breeding success of this species in the Bohemian Karst Protected Landscape Area (PLA). In the breeding season of 2019, 23 broods were realized in the Bohemian Karst PLA, of which 20 were successful and 3 were unsuccessful. Most of the nestlings and adults were ringed as a part of the project. The principal aim of the project is to find the real nesting sites of kingfisher, to ensure their legal protection, to determine their breeding success and observe the occupation of nesting sites by ringed individuals.

1. Úvod

Ledňáček říční je v České republice chráněn zákonem o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb., v platném znění, a jeho prováděcí vyhláškou č. 395/1992 Sb., v platném znění, kde je řazen mezi zvláště chráněné druhy v kategorii silně ohrožený. Jeho ochrana se vztahuje na každého jedince ve všech vývojových stádiích i na jeho hnízdiště. Tento druh je rozšířen téměř v celé Evropě, ve velké části Asie i v s. Africe (ČECH 2007; HADRAVOVÁ 2019). V letech 2001–2003 byla početnost ledňáčka říčního na území ČR odhadnuta na 300–700 párů (ŠTASTNÝ, BEJČEK a HUDEC 2006).

Ledňáček je částečně tažný druh, někteří jedinci zůstávají přes zimu v blízkosti svého hnízdiště, jiní odlétají na J. Populace ledňáčků hnízdících na území střední Evropy je tvořena jedinci stálými (jedinci se po celý život pohybují v okruhu 50 km od svého rodiště), přelétavými (jedinci se pohybují v širším okolí rodiště podle potřeb a životních podmínek, ale nestěhují se do zimovišť na J) a tažnými (jedinci odlétají nejčastěji do Středomoří, na jz. pobřeží Evropy nebo až do s. Afriky). Migrační chování se mění s věkem, mladí ptáci na zimu většinou odlétají, zatímco starší zůstávají. Hnízdní sezona ledňáčků začíná koncem března a končí v září. Začátek hnízdní sezony závisí na průběhu zimy, v případě mírných zim stálí jedinci obsazují svá hnízdiště už koncem února, pokud je ale zima pro ledňáčky nepříznivá (dlouhotrvající mrazy), hnízdní sezona začíná později. V podmínkách České republiky ledňáček hnízdí dvakrát až třikrát, někdy dokonce čtyřikrát v rámci jedné hnízdní sezony (ČECH 2007; HADRAVOVÁ 2019).

Ledňáček hnízdí ve strmých březích vodních toků a nádrží, nejčastěji v meandrech, břehových nátržích, někdy také ve vývratech stromů. Vyhrabává si hnízdní noru dlouhou až 1 m. Nora je tvořena chodbičkou a hnízdní komůrkou, do které samice snáší 4–7 vajec na vrstvu rozdrcených vývržků (nestrávené zbytky především rybí potravy). Inkubace (zahřívání vajec až do vylíhnutí mláďat)

trvá 18–21 dní, mláďata vylétají z nory ve stáří 23–25 dní. Během prvních asi pěti dní po vylétnutí z nory jsou mláďata dokrmována většinou samcem, pokud se jedná o poslední hnízdění na konci sezony, dokrmují obvykle oba rodiče. V tomto období se učí lovit ryby. Následujících několik dní se ještě zdržují v blízkosti nory a kontaktují se s rodiči, pak jsou z teritoria rodiči vyhnáni. Ledňáček je silně teritoriální druh, hnízdní hustota se udává 1–3 páry na 10 km toku (ČECH 2007; HADRAVOVÁ 2019).

V roce 2019 započal dlouhodobý projekt „Mapování hnízdních možností ledňáčka říčního a sledování hnízdní úspěšnosti tohoto druhu v CHKO Český kras“, vycházející z dobré znalosti terénu, z dat získaných kroužkováním ledňáčků v CHKO Český kras a navazující na již dříve publikované mapování hnízdění tohoto druhu (VESELÝ a JANDA 2009). Cílem projektu je zmapovat, přesně lokalizovat možná hnízdiště ledňáčka říčního na všech vodních tocích vhodných k hnízdění v CHKO Český kras a zajistit zákonnou ochranu ledňáčků i lokalitám, které využívají k hnízdění. Průzkum zahrnul i některá území těsně k CHKO Český kras přiléhající. Dalším cílem je získání většího množství poznatků např. z etologie ledňáčků, zjištění úspěšnosti hnízdění, početnosti populace atd. Pro získání podrobnějších údajů je třeba několikaletý výzkum. K tomu alespoň částečně může napomoci okroužkování co největšího množství jedinců. Kroužkování ledňáčka říčního však vyžaduje metody odlišné od jiných druhů, vyhledávání a pravidelné kontroly hnízdních nor jsou časově náročné.

2. Výsledky hnízdní sezony 2019

2.1. Mapování a zajímavosti

V rámci výše zmíněného projektu bylo na řece Berounce kontrolováno celkem 36,9 km toku od jezu v Hýskově přes Beroun a celou CHKO Český kras až po soutok s Vltavou za přístavem Radotín. Břehy řeky Berounky byly v minulosti na většině posuzovaného úseku regulovány vybudováním kamenných navigací. Postupem času došlo na většině míst k usazení sedimentů a k vytvoření různých břehových

¹ Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Regionální pracoviště Střední Čechy, oddělení Správa CHKO Český kras, Karlštejn č. p. 85, 267 18 Karlštejn; jaroslav.vesely@nature.cz

² Ústav pro životní prostředí, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova v Praze, Benátská 2, 128 01 Praha; ajalcik@seznam.cz

Poděkování: Autoři děkují Liborovi Marčíkovi za spolupráci při práci v terénu a za poskytnutí fotografií do tohoto článku.

Český kras (Beroun), 45 (2019), 67–73, 1 tab., 5 obr., 1 obr. na titulní straně

© Muzeum Českého krasu, p. o., Beroun

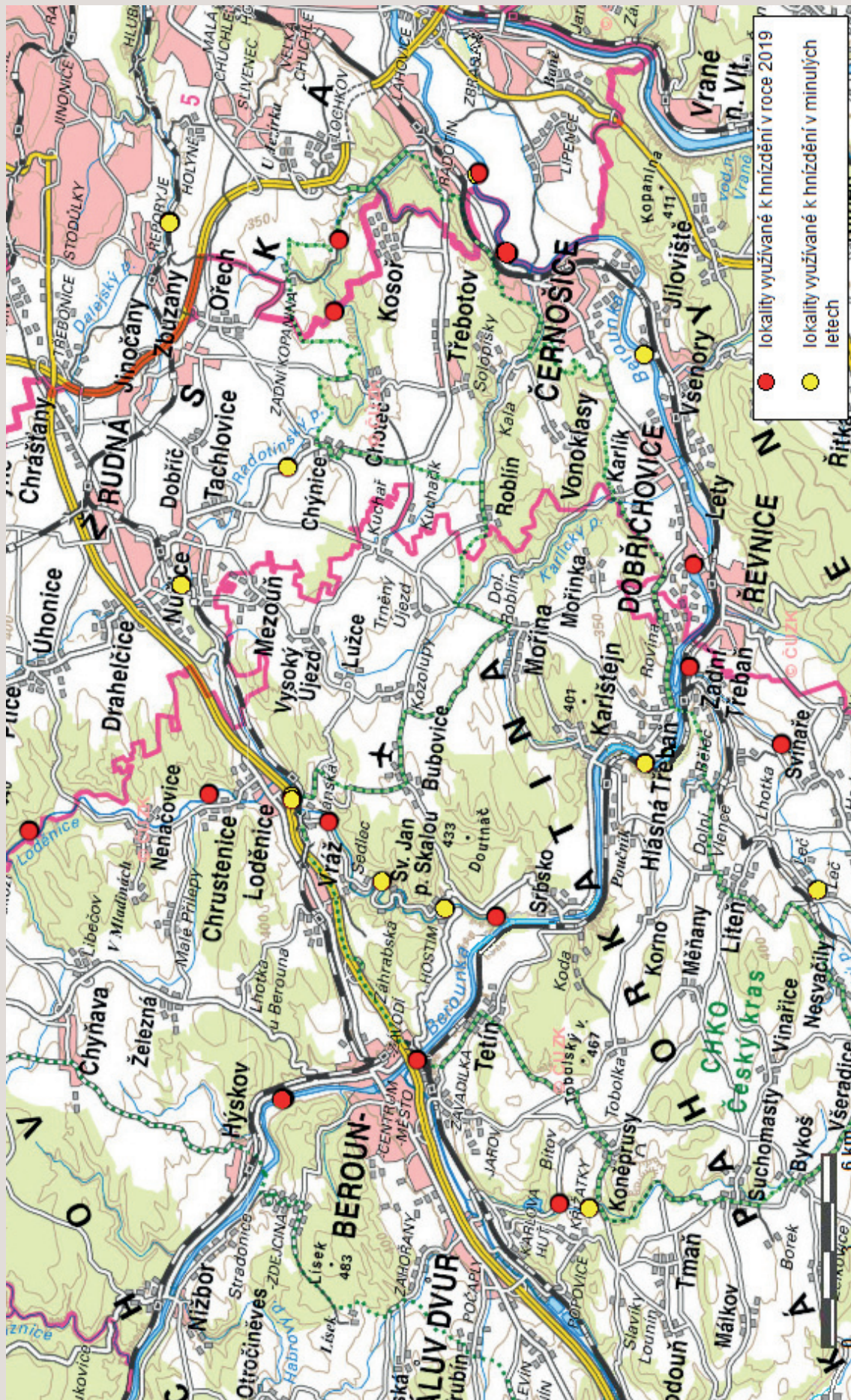
ISSN 1211-1643

ISBN 978-80-87708-13-2

Tab. 1. Tabulka průběhu hnízdění ledňáčka říčního (*Alcedo atthis*) v CHKO Český kras a blízkém okolí v hnízdní sezoně 2019.
 Tab. 1. A table with details on kingfisher (*Alcedo atthis*) nesting in the Bohemian Karst PLA over the nesting season of 2019.

N hnízdění	Rok 2019 pentády → lokalita ↓	březen					duben					květen					červen					červenec					srpen					září																			
		4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6																	
1	Berounka – Rymář (Radotín)																																																		
3	Berounka – Pod benzínkou (Černošice)																																																		
3	Berounka – Ostrůvky (Řevnice)																																																		
1	Berounka – Soutok (Beroun)																																																		
3	Berounka – Naproti Eternitce a Na Práku (Beroun)																																																		
1	Suchomastský potok – Litohlavy (Králov Dvůr)																																																		
3	Svinářský potok – Lůmek (Zadní Třebaně)																																																		
1	Svinářský potok – Bílý kámen (Svinatě)																																																		
2	Radotínský potok – (Čikánka a Mezi mlýny)																																																		
1	Loděnický potok – V Kozle																																																		
2	Loděnický potok – Jánská – vývrat																																																		
1	Loděnický potok – pod hřištěm (Chruštenice)																																																		
1	Loděnický potok – Rejnov – mlýn (Přice)																																																		
snášení vajec (4–7 dní)		inkubace (18–21 dní)										6					krmení mláďat (23–25 dní); počet mláďat										3					neúspěšné hnízdění; počet vajec/mláďat										1,2,3,4					počet hnízdění v jedné sezoně				

Obr. 1. Mapa hnízdišť ledňáčka říčního v CHKO Český kras a v blízkém okolí. Podkladová mapa z webových mapových služeb Českého úřadu zeměměřického a katastrálního; <https://geoportal.cuzk.cz/> geoprohlizec/.

Fig. 1. A map of nesting localities of kingfisher in the Bohemian Karst PLA and close surroundings. Background map from the web map services of the State Administration of Land Surveying and Cadastre; <https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec/>.

Obr. 2. Samec ledňáčka říčního (vpravo) předává rybu samici (vlevo). Foto L. Marčík
Fig. 2. A male kingfisher (right) passes a fish to the female (left). Photo by L. Marčík.

nátrží. Velkým problémem usazených sedimentů na březích Berounky je jejich soudržnost a na mnohých místech i hrubozrnnost, proto jsou ledňáčci nuceni vyhrabávat si hnízdní noru na netypických místech, jako např. v kořenových systémech vrb a osik. Dohledání takovýchto nor je velmi obtížné a v této hnízdní sezoně se nám zřejmě nepodařilo všechny nalézt. Na některých lokalitách, jako je např. Šárovo kolo u Radotína nebo Poučíněk u Karlštejna, obhájoval teritorium pravděpodobně lichý samec. V hnízdní sezoně 2019 bylo na řece Berounce prokázáno celkem 10 úspěšných a 1 neúspěšné hnízdění, a to na 6 lokalitách od 5 párů. Celkem bylo vyvedeno minimálně 58 mláďat. Neúspěšné hnízdění bylo zaznamenáno v noře na lokalitě Na Ptáku mezi Berounem a Hýskovem, kde při třetím hnízdění byla nalezena rozbitá vejce. Na dvou lokalitách do dvou hnízdních nor na Berounce, a to na lokalitě na Ostrůvkách pod Řevnicemi a v Berouně naproti Eternitce, bylo k 7 mláďatům v každé noře přidáno 1 mládě ze Záchrané stanice hl. m. Prahy pro volně žijící živočichy. Celkem 3 mláďata ledňáčka byla předána Záchrané stanici z důvodu opuštění rodiči na lokalitě v Praze. Dvě mláďata byla přidána do nor s podobně starými mláďaty, pro třetí mládě se nepodařilo najít včas vhodnou noru s optimálně starými mláďaty, uhynulo ještě v Záchrané stanici. Zdravotní stav mláďat nebyl dobrý, byla vývojově opožděná a jedinou možností, jak je zachránit, bylo přidat je pár dní před vylétnutím k podobně starým mláďatům, aby začala přijímat potravu od rodičů a aby se po vylétnutí naučila od rodičů lovit rybí potravu. Mláďe v noře v Řevnicích nezačalo vůbec přijímat potravu a brzy uhynulo, ostatní mláďata úspěšně vylétla. Druhé přidání mláďe do nory v Berouně začalo přijímat potravu a úspěšně vylétlo

s ostatními mláďaty. Pozoruhodností jedné nory na lokalitě Rymaň v Radotíně je její délka. Hnízdní nory ledňáčků většinou měří okolo 50 – 60 cm, délka této nory je 110 cm.

Na Radotínském potoce bylo kontrolováno celkem 18 km toku od dálnice v Rudné po soutok s Berouňkou v Radotíně. V zastavěné části Radotína je koryto potoka kamenité, velká část toku je proto pro vyhrabání hnízdních nor nevhodná. Horní část toku má přírodní charakter, jsou zde nízké břehy, mnohdy kamenité. Přesto jsou zde dlouhodobě využívané nory, a to na třech úsecích toku. Prvním úsekem je část Radotínského potoka mezi obcemi Tachlovice a Chýnince, kde bylo poslední hnízdění zaznamenáno v roce 2016. Druhým je úsek potoka protékající PR Radotínské údolí v k. ú. Ořech a třetím potom úsek potoka pod osadou Cikánka až k lomům. V hnízdní sezoně 2019 byla na Radotínském potoce prokázána pouze 2 úspěšná hnízdění, a to na 2 lokalitách od 1 páru. Celkem bylo vyvedeno 14 mláďat. Zajímavostí je, že samec (R192951) své první hnízdění realizoval letos na řece Berounce na lokalitě Rymaň v Radotíně se samicí (R192952). Druhé hnízdění uskutečnil na Radotínském potoce na lokalitě Cikánka, zde ale hnízdil s jinou samicí (R197736), se kterou zde úspěšně vyvedli 7 mláďat. Se stejnou samicí zahnízdil i potřetí v hnízdní noře v PR Radotínské údolí na lokalitě Mezi mlýny, zde úspěšně vyvedli dalších 7 mláďat.

Na Svinařském potoce bylo kontrolováno celkem 7,5 km toku od silničního mostu pod železniční zastávkou Skuhrov pod Brdy po soutok s řekou Berouňkou v Zadní Třebani. Občasné využívané hnízdní nory ledňáčků jsou ve vývratech topolů nad rybníkem Pustý u Leče, zde v letošním roce k hnízdění nedošlo. V hnízdní sezoně

Obr. 3. Hnízdni stěna na Radotínském potoce (lokalita Cikánka) opakovaně využívaná k hnízdění ledňáčka říčního. Foto A. Hadravová.
Fig. 3. An erosion face at the Radotín Stream (Cikánka locality) repeatedly used for kingfisher nesting. Photo by A. Hadravová.

2019 byla na Svinařském potoce zaznamenána 4 úspěšná hnízdění od dvou párů, a to na dvou lokalitách ledňáčky v dřívějších letech využívaných. Celkem bylo vyvedeno 28 mláďat. Z toho prokazatelně na hnízdišti Lůmek v Zadní Třebani 21 mláďat a na hnízdišti Bílý kámen u Svinař 7 mláďat. Zajímavostí hnízdiště Lůmek v Zadní Třebani je, že hnízdni stěna je vzdálena 30 m od Svinařského potoka, mezi hnízdni stěnou a potokem je silnice. Dalším významným zjištěním je odchycení samice (R178585), která byla kroužkována na stejné lokalitě 3. 6. 2016, což dokazuje velkou věrnost hnízdišti.

Ojedinelé kontroly proběhly i na Bělečském a Stříbrném potoce, kde byly nalezeny náznaky hnízdních nor v úseku potoka mezi osadou Vlence a rybníkem Obora u Litně, a to ve vývratech topolů, ale v roce 2019 zde k hnízdění nedošlo.

Na Loděnickém potoce (někdy zvaném „Kačák“) bylo kontrolováno celkem 18,2 km toku od osady Podkozí až po soutok s Berouňkou v osadě Kozel. Na tomto úseku je známo 6 hnízdišť ledňáčka, která jsou využívána pouze sporadicky, a v poslední době zde byla zaznamenána vícekrát neúspěšná hnízdění. Proto byla vybrána místa vhodná pro hnízdění a na těchto místech došlo v letech 2016 až 2019 k instalaci umělých hnízdních nor, z nichž v jedné dochází každoročně k úspěšnému hnízdění. V hnízdni sezoně 2019 byla na Loděnickém potoce prokázána 4 úspěšná a 1 neúspěšná

hnízdění, a to od 5 párů. Celkem bylo vyvedeno 24 mláďat. Neúspěšné hnízdění bylo zaznamenáno v hnízdni noře v osadě Kozel u soutoku Loděnického potoka a Berouňky. Zajímavostí je, že se zde nachází hnízdni stěna se 3 až 4 hnízdními norami a v roce 2018 se zde pokusili ledňáčci zahnízdit třikrát, ale ani v jednom případě nebylo hnízdění úspěšné. Přesto se zde podaří každoročně odchyt-nout větší množství tohoročních jedinců, což nasvědčuje možnému hnízdění poblíž, které nám zatím zůstává neodhalené. V roce 2019 došlo k dvojímu zahnízdění na jedné lokalitě, a to ve vývratu vrby u Jánské, kde v průběhu roku došlo k výměně hnízdícího páru, nebo alespoň samce (samice nebyla chycena). Na začátku hnízdni sezony zde vyhnízdil samec (R179526), v 2. polovině hnízdni sezony na této lokalitě vyhnízdil jiný samec (R192668), obě hnízdění byla úspěšná.

Na Suchomastském potoce bylo kontrolováno celkem 5 km toku od Velkolomu Čertovy schody po soutok s říčkou Litavkou v Králově Dvoře. Z dřívějších let zde známe tři hnízdní nory, z čehož dvě jsou ve vývratech stromů a jedna je v kořenovém systému vrby nad vodní nádrží Suchomasty v místě nazývaném Lithlavy. V hnízdni sezoně 2019 zde došlo k jedinému pokusu o zahnízdění při prvním hnízdění. Pár tvořený samcem (R179527) během období inkubace vajec zmizel.

Obr. 4. Mláďata ledňáčka říčního ve stáří 15–16 dní. Foto L. Marčík.

Fig. 4. Young kingfishers aged 15–16 days. Photo by L. Marčík.

2.2. Kroužkování

V letošním roce došlo v rámci projektu „Mapování hnízdních možností ledňáčka říčního a sledování hnízdní úspěšnosti tohoto druhu v CHKO Český kras“ a obdobného projektu v Praze (HADRAVOVÁ 2019) k okroužkování 222 mláďat ledňáčka říčního v kategorii pull. (nevzletní ptáci), 8 mláďat v kategorii 1K (tohoroční ptáci) a 21 adultních (dospělých) jedinců v kategorii +1K. Z tohoto počtu okroužkovaných jedinců máme pouze 18 zpětných hlášení. Naprostá většina zpětných hlášení se týká adultních jedinců, kteří byli zpětně, a to i několikrát za sebou, odchyceni ve své hnízdní lokalitě. Pouze 5 zpětných hlášení se týká letošních mláďat. Jedinec označený kroužkem (R192634), kroužkovaný 9. 5. 2019 v hnízdní noře Ostrůvky na Berounce pod Řevnicemi jako 15denní mládě, byl 28. 6. 2019 kontrolován na Loděnickém potoce pod osadou Jánská, což je vzdušnou čarou od místa kroužkování 9,6 km. Velmi pravděpodobně letěl na místo zpětného odchytu proti proudu řeky Berounky až k soutoku s Loděnickým potokem v osadě Kozel a proti proudu potoka na lokalitu Jánská. Další tři zpětné odchvy mladých jedinců se týkají ledňáček kroužkovaných v Praze a zpětně kontrolovaných ve dvou případech též v Praze, jedno mládě bylo kontrolováno až v Obořišti, okres Příbram. Posledním zpětným hlášením týkajícím se našeho mladého ledňáčka je jedinec (R197735), který byl kroužkovaný 28. 6.

2019 na Loděnickém potoce poblíž hnízdní nory Jánská, a to jako 1K (tohoroční pták). Vzhledem k tomu, že tento jedinec byl kroužkovaný již jako vylétnutý, nelze přesně určit, z které hnízdní nory pocházel. V hnízdní noře ve vývratu na Jánské došlo letos k dvojímu zahnízdění a k vyvedení 14 mláďat. Struktura nory ovšem nedovolila kroužkování ještě nevzletných mláďat, proto nelze s určitostí říci, že kontrolovaný pták pochází z této nory. Podruhé byl dne 21. 8. 2019 kontrolován na nocovišti vlaštovek v rákosině rybníka Petrlánek u obce Lužce. Což je od místa kroužkování vzdušnou čarou vzdálené 3,2 km. Zvláštností je, že obě místa nepropojuje žádný vodní tok, ale pouze táhlý kopec, který pták musel přelétnout.

Z porovnání okroužkovaných a kontrolovaných jedinců na první pohled jasně vyplývá několik poznatků a zároveň několik úkolů pro následující hnízdní sezony. Za prvé je to malý počet zpětných hlášení. Jedním z důvodů může být malá návštěvnost lokalit spojená s odchycením ptáků během hnízdní sezony i mimo ni. Dalším důvodem může být velká úmrtnost ptáků v prvním roce života, která je v literatuře uváděna až 80% (ČECH 2007). Možnou příčinou může být i ztráta kroužku. Další otázkou pak je soudržnost párů po celou hnízdní sezonu, popř. několik hnízdních sezon. Odpověď na tuto otázku lze získat pomocí odchytu a kroužkování co největšího množství jedinců na sledovaném území, a to po celou hnízdní sezonu.

Obr. 5. Adultní (dospělý) samec lednáčka. Foto L. Marčík.
Fig. 5. Adult male kingfisher. Photo by L. Marčík.

3. Závěr

Lokality na řece Berounce a hlavně na jejích větších přítocích, jako jsou Radotínský, Svinařský, Loděnický potok (někdy nazývaný „Kačák“), a Suchomastském potoce, jednom z přítoků Litavky, jsou opakovaně využívány k hnízdění jednoho z našich nejpestřejí zbarvených ptáků – lednáčka říčního (*Alcedo atthis*). V roce 2019 započal dlouhodobý projekt zaměřený na mapování hnízdních možností a sledování hnízdní úspěšnosti tohoto druhu v CHKO Český kras. Hlavním cílem projektu je vyhledání míst skutečného hnízdění lednáček, zajištění jejich zákonné ochrany, zjišťování úspěšnosti hnízdění a sledování obsazování lokalit kroužkovánými jedinci. V rámci projektu byla kroužkována většina mláďat a také dospělí jedinci.

V hnízdní sezoně 2019 bylo na území CHKO Český kras realizováno 23 hnízdění, z toho 20 bylo úspěšných a 3 neúspěšná. Celkem bylo v roce 2019 úspěšně vyvedeno 119 mláďat. Bylo zde zaznamenáno minimálně 13 párů a 2 nespárovaní samci.

Výše uvedené výsledky a navržené otázky jsou důvodem pro další pokračování projektu, tj. zmapování všech lokalit vhodných

k hnízdění lednáčka říčního, zajištění jejich ochrany a intenzivní odchyt a kroužkování lednáček v průběhu celého hnízdního období.

Literatura

- ČECH P. (Ed., 2007): *Metodika Českého svazu ochránců přírody č. 34. Lednáček říční (Alcedo atthis), jeho ochrana a výzkum.* – 1. vydání. 02/19 ZO Českého svazu ochránců přírody ALCEDO: 1–102. Vlašim.
- HADRAVOVÁ A. (2019): Lednáček říční hnízdí i v Praze, ale nemá to jednoduché. – *Živa*, 3: 137–139. Praha.
- ŠTASTNÝ K., BEJČEK V., HUDEC K. (2006): *Atlas hnízdního rozšíření ptáků v České republice: 2001–2003.* – 1. vydání. Aventinum: 1–463. Praha.
- VESELÝ J., JANDA P. (2009): Hnízdní výskyt lednáčka říčního (*Alcedo atthis*) v CHKO Český kras. – *Fragmenta Ioannea Collecta*, 11: 5–13. Svatý Jan pod Skalou.